

Merħba! Il-Papa jistieden lill-bnedmin ta' rieda tajba biex ningħaqdu flimkien u nitolbu **sabiex ir-riżorsi tal-pjaneta ma jiġux sfruttati bla rażan, imma jitqassmu b'mod ġust u b'rispett fost il-bnedmin kollha.**

Ningabar:

Ingogġi bilqiegħda u nipprova nikkalma. Nieħu nifs 'il ġewwa u 'l barra bil-mod. Fis-skiet, nagħraf li Alla qiegħed miegħi u li jħobbni. Nagħraf ir-rigal t'Alla lill-umanità fil-kapaċità li d-dinja għandha - li tipprovdina b'dak kollu li għandna bżonn u b'post li aħna nsejħulha d-dar tagħna.

Fatt ċkejken:

Madwar id-dinja kollha, filwaqt li l-kumpaniji tal-minjieri u taż-żejt qed iħabbtu wiċċhom ma' nuqqas ta' riżorsi, il-popli indiġeni qed jiġġieldu biex jiddefendu l-artijiet tagħhom. F'xi wħud mill-aġar vjolenza li qatt kien hemm fil-Perù f'dawn l-aħħar 20 sena, xi eluf ta' Indjani Awajun u Wambis, ħafna minnhom impingija biż-żebgħa tal-gwerra u armati b'bows u vlegēg u lanez, ħaduha kontra l-Pulizija nazzjonali, li kienu armati bl-aħħar tagħmir militari. Il-Perù huwa biss wieħed minn ħafna pajjiżi li qed jiffaċċja kunflitti mal-popli indiġeni tiegħu minħabba r-riżorsi naturali. Għalkemm bilkemm jiġu rrapurtati fl-istampa internazzjonali, kien hemm protesti kbar minħabba minjieri, żejt, qtugħ ta' sigar u sfruttament minerali fl-Afrika, l-Amerika Latina, l-Asja u l-Amerika ta' fuq. Id-digi idroelettriċi, il-impjanti tal-bijofjuwil, kif ukoll il-faħam, ir-ram, id-deheb u l-minijieri tal-bauxite huma kollha fil-qalba ta' dan it-tilwim dwar id-drittijiet ewlenin tal-art. Il-mexxejja indiġeni jridu li jitwaqqaf immedjatament it-teħid ta' riżorsi mill-artijiet tagħhom. Ix-xahar li għadda, konferenza f'Manila dwar il-minjieri u l-popli indiġeni appellat lill-gvernijiet biex jaħtru Ombudsman jew sistema ta' Qorti internazzjonali biex tittratta l-ilmenti tal-popli indiġeni. Madankollu, ħafna mill-popli indiġeni bilkemm għandhom riżorsi biex jiżguraw l-għajxien bażiku tagħhom, u wisq inqas biex iressqu l-każijiet tagħhom quddiem il-Qorti. Izda hekk kif l-ilmenti qed jikbru, hekk ukoll qed jikber iċ-ċans li d-dimostrazzjonijiet paċifiċi se jiżviluppaw f'kunflitti li ma jistgħux jissolvew, kif digà saru fin-Niġerja, fil-Papwa tal-Punent u issa fil-Perù.

Naħseb ffit:

F'dawn l-aħħar erba' diċenji, l-għadd tal-animali, għasafar u ħut fid-dinja naqas bi 52%; 95% tal-qroll huma fil-periklu li jinqerdu minħabba t-tniġġiż, żdied l-iżvilupp tal-kosta u s-sajd żejjet; u 15% biss tal-foresti tad-dinja baqgħu mhux mittiefsa. Kemm jiena konxju tal-impatt li l-istil tal-ħajja personali tiegħi għandu fuq il-pjaneta tagħna?

Nitlob:

Mulej grazzi talli tajtna d-dinja, il-pjaneta li tipprovdina b'dak kollu li għandna bżonn. Għinna nirrealizzaw li r-riżorsi tad-dinja mhumiex għal dejjem u li l-mod kif qed jitqassmu bħalissa huwa żbilanċjat.

Kliem ta' dawl:

Li tgħix tajjeb ifisser li jkollok relazzjoni tajba mad-Dinja u mhux li tgħix billi tiddomina u tisloħ.

Tauli Corpuz

X'nista' nagħmel:

Nista' nibdel l-istil tal-ħajja tiegħi biex inbaxxi l-impatt tiegħi fuq ir-riżorsi tad-dinja? L-ikel li niekol kuljum ġej minn sors sostenibbli?